

OBSAH

Od almužny k nároku. Aktéri a formy sociálnej pomoci v procese formovania štátnej sociálnej politiky v 19. a prvej polovici 20. storočia	11
<i>Jakub Rákosník – Gabriela Dudeková Kováčová – Juraj Benko</i>	

I. Ideové východiská a motivácie v praxi sociálnej výpomoci a sociálnej politiky

Chudobinská starostlivosť v Uhorsku (1750 – 1850). Náboženské a teoretické koncepty verzus realita	45
--	----

Ingrid Kušniráková

Medzi milosrdenstvom, reguláciou a represiou: motivácie a limity verejnej starostlivosti o chudobu v Uhorsku a Československu	77
---	----

Gabriela Dudeková Kováčová

Kde leží naša bieda? Sociálna otázka v slovenských politických programoch (1848 – 1914)	125
---	-----

Dušan Kováč

Kresťansko-sociálne myslenie a prax na Slovensku (1891 – 1945)	147
--	-----

Jakub Štofanič

I. Dobročinnosť, svojpomoc a ich aktéri v počiatkoch štátnej sociálnej politiky

Plachta, charita a filantropia v kontextoch 19. a 20. storočia	165
--	-----

Ľubomír Holec

Odbery pri tvorbe sociálnej politiky pred a po vzniku Československa	187
--	-----

Juraj Benko

„Naši strýčci v Americe“. Humanitárni pomoc českých krajanů po první světové válce: motivace a realita <i>Dagmar Hájková</i>	223
Počátky starobního pojištění v českých zemích na konci 19. století <i>Jakub Rákosník</i>	245
III. Idey verzus prax v procese budovania štátnej sociálnej politiky	
Štátna sociálna politika na Slovensku v medzivojnovom Československu (1918 – 1938) <i>Ľudovít Hallon</i>	261
Zdravotná starostlivosť ako súčasť sociálnej politiky: na príklade verejnej starostlivosti o matku a dieťa <i>Anna Falisová – Gabriela Dudeková Kováčová</i>	301
Štátna sociálna politika Slovenskej republiky (1939 – 1945) <i>Ľudovít Hallon</i>	325
Sociálna práca žien v osídľach ľudáckeho režimu na Slovensku (1938 – 1945) <i>Eva Škorvanková</i>	355
Bytové družstvá v kontexte sociálnej politiky a vývoja architektúry na Slovensku (1918 – 1945) <i>Katarína Haberlandová</i>	381
<i>Summaries</i>	403
<i>Pramene a literatúra</i>	413
<i>Zoznam obrazových príloh</i>	457
<i>Menný register</i>	459
<i>O autoroch</i>	465

From Alms to Claims:

Social Policy Visions and Practices
in Slovakia and the Czech Lands
in the 19th and 20th Centuries

CONTENTS

From Alms to Claims: Forms and Relevant Actors of Social Assistance
in the Process of Shaping State Social Policy in the 19th and First Half
of the 20th Century 11

Jakub Rákosník – Gabriela Dudeková Kováčová – Juraj Benko

I. Motivations and Ideological Foundations of the Practice of Social Assistance and Social Policy

Poor Relief in the Kingdom of Hungary (1750 – 1850). Religious
and Theoretical Concepts versus Reality 45

Ingrid Kušniráková

Between Mercy, Regulation, and Repression: The Motivations and
Limits of Public Care Towards Poverty in the Kingdom of Hungary
and Czechoslovakia 77

Gabriela Dudeková Kováčová

Where Lies Our Misery? The Social Question in Slovak
Political Programs (1848 – 1914) 125

Dušan Kováč

Christian-Social Thought and its Practice in Slovakia (1891 – 1945) 147
Jakub Štofánik

II. Charity, Mutul Aid Associations, and Relevant Actors in the Early Stages of State Social Policy

Nobility, Charity, and Philanthropy within the Contexts
of the 19th and 20th Centuries 165
Roman Holec

Trade Unions in the Formation of Social Policy Before and After
the Establishment of Czechoslovakia 187
Juraj Benko

“Our Uncles in America”. Humanitarian Aid from Czech Emigrants
After World War I: Motivation and Reality 223
Dagmar Hájková

The Origins of Old-Age Insurance in the Czech Lands at the End
of the 19th Century 245
Jakub Rákosník

III. Ideas versus Practices in the Process of Building State Social Policy

State Social Policy in Slovakia in Interwar
Czechoslovakia (1918 – 1938) 261
Ľudovít Hallon

Healthcare as a Component of Social Policy: The Example
of Public Care for Mother and Child 301
Anna Falisová – Gabriela Dudeková Kováčová

State Social Policy of the Slovak Republic (1939 – 1945) 325
Ľudovít Hallon

Women's Social Work in the Clutches of the Slovak People's Party Regime in Slovakia (1938 - 1945)	355
<i>Eva Škorvanková</i>	
Housing Cooperatives in the Context of Social Policy and Architectural Development in Slovakia (1918 - 1945)	381
<i>Katarína Haberlandová</i>	
<i>Summaries</i>	403
<i>Sources and literature</i>	413
<i>List of illustrations</i>	457
<i>Index</i>	459
<i>Authors</i>	465